15. MEĐUNARODNI SIMPOZIJ KOPAČKI RIT JUČER, DANAS, SUTRA 2026.
15th INTERNATIONAL SYMPOSIUM KOPAČKI RIT PAST, PRESENT, FUTURE, 2026

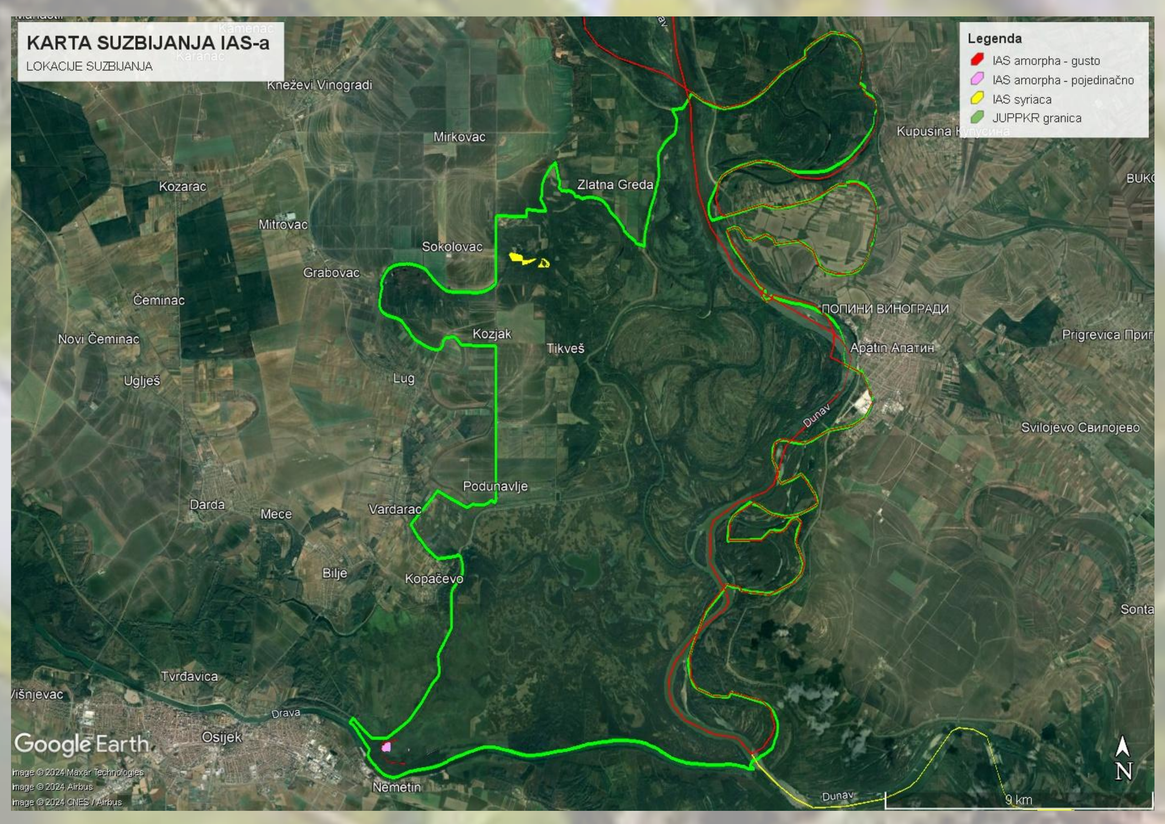
KOPAČKI RIT
JUČER, DANAS, SUTRA

S MANJE INVAZIVNIH VRSTA – OČUVANJE PRIORITETNIH STANIŠTA PARKA PRIRODE KOPAČKI RIT UKLANJANJEM INVAZIVNIH VRSTA

FEWER INVASIVE SPECIES – CONSERVATION OF PRIORITY HABITATS IN KOPAČKI RIT NATURE PARK THROUGH THE REMOVAL OF INVASIVE ALIEN SPECIES

MARIN ŠKORO, KRISTINA ROMANJEK, MARIJA VEREŠ, SONJA KUČERA, BORIS BOLŠEC, VLATKO ROŽAC
Javna ustanova „Park prirode Kopački rit“, Mali Sakadaš 1, 31327 Kopačevo, Bilje
(marin.skoro@pp-kopacki-rit.hr)

Invazivne strane biljne vrste predstavljaju jednu od najvećih prijetnji očuvanju biološke raznolikosti i funkcionalnosti prirodnih ekosustava. U Parku prirode Kopački rit među najznačajnijim invazivnim vrstama ističu se amorfa (*Amorpha fruticosa*) i prava svilenica (*Asclepias syriaca*), koje svojim intenzivnim širenjem narušavaju strukturu i sastav autohtone vegetacije te ugrožavaju očuvanost Natura 2000 staništa. Projekt „S manje invazivnih vrsta“ usmjeren je na sustavno suzbijanje ovih vrsta, obnovu vrijednih staništa te uspostavu dugoročnog sustava praćenja njihove rasprostranjenosti i učinkovitosti provedenih mjera. Amorfa je u Kopačkom ritu najraširenija u južnom dijelu Posebnog zoološkog rezervata, osobito uz šumske putove koji predstavljaju koridore njezina širenja prema poplavnim travnjacima stanišnog tipa 6440 (*Cnidion dubii*), jednom od najvrjednijih i najugroženijih travnjačkih staništa u Republici Hrvatskoj. Prava svilenica najzastupljenija je na košenim livadama područja Venecije i Kompleksa dvorca Tikveš, gdje pokazuje izražen potencijal daljnjeg širenja.

Slika 1. Karta lokacija uklanjanja invazivnih stranih vrsta

Projekt obuhvaća uklanjanje amorfe na ukupno 12 ha, primjenom selektivnih mehaničkih metoda. Na rubovima šuma i uz putove provodit će se košnja i rezanje trimerima i motornim pilama, dok će se na otvorenim livadnim površinama uklanjati i nadzemni i podzemni dijelovi biljaka. Sav uklonjeni biljni materijal bit će zbrinut kompostiranjem. Suzbijanje prave svilenice provodit će se na ukupno 18 ha višekratnim malčiranjem svakih 2–3 tjedna tijekom vegetacijske sezone, čime će se iscrpljivati podzemne rezerve biljaka i onemogućiti njihovo daljnje širenje, uz očuvanje autohtone livadne vegetacije. Projekt uključuje utvrđivanje početne rasprostranjenosti invazivnih vrsta u prvoj godini provedbe, kontinuirani monitoring tijekom provedbe te završnu procjenu učinkovitosti provedenih mjera. Monitoring provodi vanjski stručnjak, a Javna ustanova nastavit će praćenje i nakon završetka projekta kako bi se osigurala dugoročna kontrola invazivnih populacija.

Slika 2. Prava svilenica na lokalitetu poučna staza Stari Brijest

Kao potpora provedbi planirana je nabava specijalizirane opreme, uključujući traktor s malčerom i prikolicom, motorne i akumulatorske pile, motorne kose, akumulatorske škare te ručni, čime će se povećati učinkovitost budućih aktivnosti upravljanja invazivnim vrstama. Projekt također uključuje provedbu edukativnih i promotivnih aktivnosti usmjerenih prema lokalnom stanovništvu i posjetiteljima.

Slike 3. i 4. (lijevo) Uklanjanje manjih grmova amorfe ručnom metodom i uklanjanje velikih grmova mehanizacijom

Slika 5. (desno) Malčiranje prave svilenice na lokalitetu Stari Brijest

Očekivani rezultati uključuju zaustavljanje širenja amorfe na ciljanim travnjacima, smanjenje njezine pokrovnosti na 20 % ili manje u odnosu na početno stanje te smanjenje pokrovnosti prave svilenice na manje od 10 % na ciljanim lokalitetima. Projekt će doprinijeti obnovi autohtone vegetacije, očuvanju prioritetnih Natura 2000 staništa te predstavljati primjer dobre prakse aktivnog upravljanja invazivnim stranim vrstama u poplavnim ekosustavima.